

Kan misjonsorganisasjonene drive bistandsarbeid?

SIGURD HAUS

De fleste misjonsorganisasjonene prioriterer ikke det diakonale arbeidet. Samtidig representerer misjonsorganisasjonene store ubrukte ressurser innenfor dette arbeidet. Økt satsing på kompetanseutvikling vil være sentralt for å utløse dette potensialet og bidra til å sikre muligheter for statlig støtte i framtiden. Denne artikkelen tar fram noen konklusjoner fra et prosjekt om bistandsfaglig kompetanse i misjonsorganisasjonene.

Bakgrunn

En stor del av NORADs ressurser kanaliseres gjennom frivillige organisasjoner. I 1997 utgjorde dette ca 2,1 milliarder kroner eller omkring 23 prosent av den totale bistanden¹. De femten misjonsorganisasjonene som utgjør Norsk Misjonsråds Bistandsnemnd, forvalter gjennom Bistandsnemnda nå årlig ca 110 (1998) millioner kroner i statlige bistandsmidler. Når ressurser kanaliseres gjennom de frivillige organisasjoner, har også disse et totalansvar for de ulike prosjekter og programmer. I dette ligger også at den enkelte organisasjon selv er ansvarlig for å inneha den nødvendige kompetanse til å drive arbeidet. Hvordan en har definert og utviklet kompetanse på dette området har i stor grad vært opp til den enkelte organisasjon.

NORAD har med bakgrunn i Stortingsmelding nr. 51 (1991-92) og Stortingsmelding nr.19 (1995-1996) gjort stadig tydeligere rede for hvordan bistandsarbeid bør drives og hvilken kompetanse som kreves i dette arbeidet². Ut fra dette ble blant annet misjonsorganisasjo-

nene oppfordret til å dokumentere egen bistandsfaglig kompetanse³. Dette gjelder nåværende kompetanse, hvordan organisasjonen arbeider med kompetanseutvikling i dag, og ikke minst hva organisasjonen ser for seg som viktig fremtidig kompetanse og hvordan en vil utvikle denne.

Misjonsorganisasjonene tilknyttet Norsk Misjonsråds Bistandsnemnd så dette som meget viktig, og Bistandsnemnda ba derfor våren 1994 Senter for interkulturell kommunikasjon (SIK) fremme forslag til et prosjekt for å arbeide med disse problemstillingene. Dette prosjektet⁴ ble avsluttet høsten 1998 med et avslutningsseminar og en sluttrapport⁵.

Denne artikkelen vil presentere og drøfte noen av de mest sentrale konklusjonene fra dette prosjektet. Artikkelen vil særlig fokusere på:

- det diakonale arbeidets plass i det samlede arbeidet organisasjonene utfører,
- hvordan kompetanseutvikling kan bli en mer naturlig del av virksomheten.

Artikkelen starter med en kort presentasjon av prosjektet. Deretter følger en kort drøfting av endringer i misjonsorganisasjonenes rammebetingelser og forholdet til NORAD, før noen hovedresultat fra prosjektet presenteres.

Kort presentasjon av prosjektet

Prosjektet har omhandlet Norsk Misjonsråds Bistandsnemnds 14 (nå 15) medlemsorganisasjoner, og hovedmålsettingen har vært:

Bidra til at de ulike misjonsorganisasjonene ut fra sine spesielle forutsetninger kan utnytte og utvikle bistandsfaglig kompetanse på en mer effektiv og systematisk måte. Prosjektet vil særlig fokusere på nødvendig fremtidig kompetanse.

Prosjektet har hatt to hovedfaser:

1. Interne prosesser i organisasjonene. Det vil si at en har brukt intervjuer og interne arbeidsseminarer. Hensikten har vært å kartlegge hvordan kompetanseutviklingen foregår i den enkelte organisasjon, hvordan misjonærer og ledelse opplever organisasjonens og den enkeltes kompetanse, og ut fra dette skape en felles plattform for eventuelle tiltak.

2. Felles drøftinger mellom organisasjonene og Bistandsnemnda. Her ble det arrangert arbeidsseminarer for å oppsummere resultatene fra de interne prosessene og drøfte felles tiltak. I arbeidsseminarene fokuserte en også på spesifikke tema, og de var dessuten tilpasset ulike målgrupper i organisasjonene (f.eks. undervisning, rekruttering m.m.).

Endrede forutsetninger

Det er mange årsaker til at en stadig gjennomtenkning av misjonsorganisasjonenes bistandsarbeid (og annet arbeid) er viktig og nødvendig.

Frivillige organisasjoner har i den senere tid blitt satt under lupen fra forskjellig hold. Bistandskommisjonen drøfter ganske inngående frivillige organisasjoners rolle og kommer med en del forslag som kan få konsekvenser for misjonsorganisasjonene. Terje Tvedt setter i sin rapport⁶ et kritisk søkelys på frivillige organisasjoner og konkluderer med at de «komparative fortrinn» frivillige organisasjoner har ment seg å ha (f.eks. «når de fattigste», «fleksible» o.l.), er umulige å verifisere. Samtidig åpner både Bistandskommisjonen og Tvedt for at frivillige organisasjoner kan ha viktige roller som partnere med beslektede organisasjoner «ute» og være brobyggere og kontaktskapere mellom nordmenn og folk i den tredje verden.

Misjonsorganisasjonenes rammebetingelser endres også på grunn av andre forhold:

- Det er etablert og etableres lokale, selvstendige samarbeidskirker, og behovene for å avklare og utvikle forholdet til disse vil stå sentralt i alle misjonsorganisasjoner. Samtidig øker kompetansen i bistandsarbeid innad i mange kirker, og i mange land i den tredje verden er det utviklet bistandsfaglige miljøer. Disse forhold stiller nye krav til misjonsorganisasjonene både når det gjelder hvilke oppgaver misjonærer bør utføre, og hvordan en best kan utnytte lokal kompetanse.

- Innad i misjonsorganisasjonene ser en at den enkelte misjonærs tjenestetid er blitt kortere. Dette gir nye utfordringer når det gjelder opplæring og kontinuitet i arbeidet, erfaringsoverføring osv.

- Videre har en gjennom den allmenne debatten rundt bistandsavhengighet satt fokus på prosjekters manglende bærekraft. Organisasjonene har gjennom det såkalte nasjonaliseringsprosjektet som har vært gjennomført i samarbeid med Diakonhjemmets internasjonale senter, arbeidet systematisk med denne problematikken.⁷

Dette er noen viktige forhold som gjør at kravene til misjonsorganisasjonene endres.

Misjonsorganisasjonene og norsk bistandspolitikk

Vi skal her referere noen momenter som kan være viktige i vår sammenheng når det gjelder frivillige organisasjoners rolle i bistandsarbeidet. Særlig viktige dokumenter er Stortingsmelding nr. 19 (1995-1996), NORADs retningslinjer for frivillige organisasjoner og samarbeidsavtalen mellom Bistandsnemnda og NORAD.

Først en kort gjengivelse av målsettingen for norsk politikk overfor utviklingslandene slik den framkommer i Stortingsmeldingen:

Regjeringen vil legge til grunn at den overordnede målsettingen for norsk sør-politikk er å bidra til bedring av økonomiske, sosiale og politiske kår i utviklingslandene innen rammen av en bærekraftig utvikling. Målsettingen rommer følgende hovedpunkter:

- Bidra til å fremme fred, menneskerettigheter og demokrati.
- Bidra til økonomisk og sosial utvikling for fattige land og folkegrupper.
- Bidra til en forsvarlig forvaltning av jordas miljø og det biologiske mangfoldet.
- Bidra til å fremme like rettigheter og muligheter for kvinner og menn på alle områder i samfunnet.
- Bidra til å forebygge og lindre nød i forbindelse med konflikt-situasjoner og naturkatastrofer.

Stortingsmelding nr. 19: «En verden i endring»

Stortingsmelding nr. 19 «En verden i endring» (1995-96) presenterer hovedtrekk i norsk politikk overfor utviklingslandene. I denne meldingen gis det uttrykk for at Regjeringen ser det som viktig å fortsette et aktivt og nært samarbeid med frivillige organisasjoner. Disse representerer med sin kompetanse og sitt engasjement et viktig bidrag til samarbeidet mellom stater, blir det hevdet. Et viktig anliggende for Regjeringen er også at frivillige organisasjoner bidrar til å sikre en folkelig forankring av nord-sør-arbeidet på en måte som offentlige myndigheter ikke kan ivareta.

Det understrekes i meldingen at frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle overfor organisasjonslivet i utviklingslandene. Den økte betydningen som tillegges institusjonsutvikling i bistanden, omfatter også en styrking av frivillige organisasjoner. Regjeringen ønsker derfor å legge vekt på å stimulere norske organisasjoner til samarbeid med partnere i utviklingslandene for kompetansebygging og styrking av lokale organisasjoner. For å kunne yte en effektiv støtte på dette området påpekes det at det er nødvendig at norske frivillige organisasjoner har en profesjonell kompetanse.

Stortingsmeldingen understreker videre at mottakeransvar er et sentralt prinsipp også for den bistand som ytes gjennom frivillige organisasjoner. Dette innebærer at de norske misjonsorganisasjonene må klargjøre sin rolle i forhold til samarbeidspartnere i utviklingslandene, og over tid utvikle gjensidighet og likeverd i samarbeidet. Det fremheves også at samarbeidet må baseres på realistiske planer for hvordan en kan sikre at bistandstiltakene kan opprettholdes og videre-

føres etter at samarbeidet avsluttes, ikke minst økonomisk.

Meldingen påpeker at de senere årenes kraftige vekst i den statlige støtten til frivillige organisasjoner har skapt behov for økt oppmerksomhet om kvaliteten ved innsatsen. Dette gjelder også forvaltningsmessige spørsmål som f.eks. økonomistyring, revisjon og rapportering. I tillegg skal kvalitetssikring og resultatoppnåelse være like sentrale krav til bistand gjennom frivillige organisasjoner som til bistand gjennom andre kanaler. Dette må også gjenspeiles i de krav norske frivillige organisasjoner stiller til sine samarbeidspartnere i utviklingslandene, blir det understreket.

Profilere organisasjonenes egenart

Regjeringen ønsker å legge vekt på at frivillige organisasjoner konsentrerer seg om områder hvor de har særskilt kompetanse. Som en videreføring av en slik tanke arbeides det for tiden med en konkretisering av NORADs retningslinjer i forhold til støtte til frivillige organisasjoner. Arbeidet skal konkluderes politisk i 1999, men så langt er det gitt signaler om at en ønsker at organisasjonene i større grad skal profilere sin egenart i sitt forhold til NORAD, både med hensyn til idegrunnlag og sin spesielle kompetanse.

Økt konkurranse krever økt kvalitet

Det blir fra offentlige myndigheters side hevdet at det i tiden framover vil bli mer konkurranse om den offentlige støtten til bistand kanalisert gjennom frivillige organisasjoner. Dette betyr at det vil bli en skjerping av kriterier for støtte knyttet til kvalitet. Stortingsmelding nr. 19 understreker i denne sammenhengen at det derfor blir viktig at organisasjonene arbeider med det de har forutsetning for og mandat til.

Et avgjørende spørsmål vil altså bli hvorvidt misjonsorganisasjoner holder mål i forhold til de faglige kriterier offentlige myndigheter vektlegger.

NORAD og frivillige organisasjoner

I «Prinsipper og retningslinjer for NORADs støtte til frivillige organisasjoners virksomhet i utviklingsland» fra juni 1994 angir NORAD, med bakgrunn i Stortingsmelding nr. 51, mål og prinsipper for NORADs samarbeid med frivillige organisasjoner, hvilke organisasjonsmessige og bistandsfaglige krav NORAD stiller og hvordan samarbeidet organiseres.

Som hovedutfordring for frivillige organisasjoners bistandsvirksomhet understrekes i disse retningslinjene det å støtte opp om lokale, folkelige organisasjoner og å bidra til organisasjonsutvikling i disse. I

tillegg nevnes mottakerstyring som et like viktig prinsipp for bistand gjennom frivillige organisasjoner som for annen bilateral bistand. Dette innebærer at det er målgruppen selv og den lokale organisasjon eller myndighetene som skal styre aktivitetene og ha ansvar for den utviklingsprosess som skjer. Den eksterne bistandsyter skal ha en rådgivende rolle, blir det fremhevet.

Frivillige organisasjoner blir også fremhevet når det gjelder å utvikle et grunnlag for et levende demokrati, der alle grupper har mulighet til å artikulere sine interesser og arbeide for disse med fredelige midler. Samtidig kan tilstedeværelse av utenlandske frivillige organisasjoner i land der menneskerettighetene systematisk brytes, i seg selv øke beskyttelsen av utsatte grupper, blir det nevnt.

Frivillige organisasjoner blir også trukket frem når det gjelder å skape kontakt og samarbeid mellom det norske folk og folk i utviklingsland, og på den måten styrke solidariteten med landene i sør.

Det diakonale arbeidets plass i misjonsarbeidet

Det går klart fram av de strategidokumenter misjonsorganisasjonene har utarbeidet at det diakonale arbeidet har en selvstendig plass. Dvs. det diakonale arbeidet ses ikke som et virkemiddel for evangelisering, men har en selvstendig verdi. Samtidig ønsker en å se det diakonale arbeidet, de gode gjerninger, og evangelisering som en integrert helhet eller «to sider av samme sak», om en vil. I denne artikkelen vil vi ikke gå nærmere inn på de teologiske begrunnelser og nyanseringer bak strateginotatene, men se på hvilken plass det diakonale arbeidet faktisk har i organisasjonene.

Vi har i dette prosjektet konstatert at det i mange av organisasjonene er en problemstilling knyttet til motivasjonen for og dermed prioriteringen av denne type arbeid. Dette gjelder på organisasjonsnivå og ikke på individnivå hos de som arbeider «i felten». Selv om en, som nevnt tidligere, i sine målsettinger har diakonalt arbeid/bistandsarbeid og evangeliserende og kirkebyggende arbeid som likeverdige mål, blir det diakonale arbeidet/bistandsarbeidet ofte ikke vist den samme oppmerksomhet og oppfølging som resten av arbeidet. Dette blir ekstra problematisk når en vet at organisasjonene generelt har liten kapasitet til å følge opp misjonærene sine.

Den tendensen som finnes i flere organisasjoner til at dette arbeidet befinner seg «litt på siden av» det øvrige arbeidet, er viktig for å forstå denne relativt lave prioriteringen. Årsakene til den lave prioriteringen synes å være flere:

- Selve prosjektarbeidet kan være forholdsvis atskilt fra samarbeidskirkens øvrige arbeid.

- Det diakonale arbeidet er ofte organisert annerledes enn resten av arbeidet i hjemmeadministrasjonen. Det er noen få, ofte bare en person (prosjektsekretær), som er dypere involvert i dette arbeidet.

- P.g.a. at en vesentlig del av midlene til denne type arbeid kommer via statlig støtte⁸, vil det være mindre behov for oppmerksomhet rundt arbeidet når det gjelder f.eks å samle inn midler.

- I de fleste organisasjoner er det også holdninger om at de som arbeider med evangelisering og direkte menighetsbyggende arbeid er de «egentlige» misjonærer. Det medfører at de som arbeider i NORAD-støttede prosjekter kan få en lavere status i misjonærfellesskapet.

Profilere egenart

En viktig årsak til de problemstillingene som er nevnt ovenfor, er antakelig de betingelser som har fulgt med statlig støtte. Organisasjonene har på grunn av den såkalte nøytralitetsparagrafen tilpasset sitt arbeid på en slik måte at det diakonale arbeidet har kommet noe på siden.

Som vi har sett ovenfor kan ulike frivillige organisasjoner som mottar støtte nå i stor grad profilere sin egenart. Dette gjelder både organisasjonens ideologi og spesielle kompetanse. Det at en er tydelig i sin profil synes nettopp å berettige støtte. Dette gir organisasjonene store muligheter. Gjennom å utvikle sin ideologiske og kompetansemessige profil og organisere arbeidet i tråd med dette, vil en kunne komme til rette med mange av de problemer som er nevnt ovenfor.

Hvilken kompetanse har misjonsorganisasjonene?

Hvilken kompetanse har så organisasjonene innenfor denne type arbeid? Hvordan utvikler en kompetanse? Hvordan lærer organisasjonene av de erfaringer en gjør? Dette har vært sentrale spørsmål i prosjektet.

Når det gjelder det første spørsmålet, har det vært nyttig å skille mellom *individuell kompetanse* og *organisasjonskompetanse*. Individuell kompetanse handler om den enkelte persons kunnskaper, holdninger og ferdigheter, mens organisasjonskompetanse går på organisasjonens evne til å bruke og utvikle enkeltpersoners kompetanse. Det er med andre ord lite nytte i en meget kompetent person som ikke blir brukt i det en er kompetent til.

Sterke sider

Når det gjelder *de sterke sider* organisasjonene har med hensyn til bistand og kompetanse, vil en se at svært mange forutsetninger for et godt arbeid er til stede. Her kan nevnes at en har langvarige relasjoner Nord - Sør, personer med stort nettverk, tillit i samarbeidslandene

og i Norge. En arbeider ofte nær grasrota og har en nøktern drift. Videre har en personer med betydelig fag-, språk- og lokalkunnskap, og også personer med lang erfaring og kunnskaper om bistandsarbeid. Videre er Bistandsnemnda en stor ressurs for organisasjonene når det gjelder kompetanseutvikling.

Utfordringer

Men organisasjonene har også store utfordringer når det gjelder bistand og bistandsfaglig kompetanse .

Forhold knyttet til enkeltpersoners kompetanse:

- Manglende langsiktig rekrutteringspolitikk innen bistand.
- Ofte liten eller ingen bistandsfaglig forberedelse før utreise.
- Som oftest ingen systematisk opplæring eller introduksjon i samarbeidslandet den første tiden.
- Som oftest ikke veiledning eller annen hyppig oppfølging av arbeidet.
- Ofte liten kontakt med fagmiljøer og utviklingsmiljøer i landet der en arbeider.
- Isolert fra norske fagmiljøer, problemer med arbeid i Norge.
- Mye frustrasjon blant misjonærer, blant annet p.g.a. liten oppfølging.

Forhold knyttet til organisasjonens kompetanse

- Manglende rutiner for å utveksle og systematisere erfaringer internt i organisasjonene.
- Liten formell kompetanse på bistand blant ledere og prosjektsekretærer.
- Liten kapasitet til å følge opp medarbeideres utvikling.

Som en vil se, konkluderes det her med at en står overfor betydelige utfordringer. Samtidig ser vi at misjonsorganisasjonene har svært mange forutsetninger for å kunne gjøre et godt arbeid. En kan på mange måter si at misjonsorganisasjonene har store muligheter, et potensial som kunne vært mye bedre utnyttet. Dette gjelder kanskje særlig kontakter og nettverk og individuell kompetanse både i misjonsorganisasjonen og hos lokale samarbeidspartnere. Men realiseringen av dette potensialet vil kreve økt innsats på en del områder.

Kompetanseutvikling

Vissheten om at det endelige ord ikke er sagt om hvordan denne type arbeid best kan drives, samt vektleggingen av mangfold og ulike profiler, understreker viktigheten av å lære av erfaringer. Det betyr at det må skapes arenaer i dette internasjonale fellesskapet av samarbeidspartnere hvor erfaringer fra prosjekter og arbeidsmåter kan gjen-

nomdrøftes og evalueres. På den måten kan kunnskap genereres og spres. Dette vil da medføre at en i større grad enn i dag kan få til en institusjonshukommelse som består selv om enkeltpersoner skifter. En slik måte å tenke kompetanseutvikling på muliggjør på en helt annen måte enn i dag at organisasjonene offensivt kan foredle sin egenart og ikke bare (motstrebende og passivt) tilpasse seg det andre (f.eks. NORAD) har tenkt.

Prinsipper for kompetanseutvikling

Det ble i prosjektet viktig å meisle ut noen sentrale prinsipper for hvordan kompetanseutviklingen kunne tilrettelegges. Særlig ble følgende problemstillinger drøftet:

- At en ønsker å integrere kompetanseutvikling innen kirkebyggende/evangeliserende arbeid og diakonalt arbeid/bistandsarbeid versus at kompetanseutviklingen er mer separat for «de to greinene».
- At kompetanseutvikling er et fellesanliggende sammen med samarbeidspartner(ne), og at mest mulig av kompetanseutviklingen bør foregå i et samarbeid versus at kompetanseutvikling av norsk personell i hovedsak foregår separat.
- At en legger hovedvekt på forberedelse før utreise versus hovedvekt på læring underveis (livslang læring).

Konklusjonene på de tre punktene var entydige. En ønsker i stor grad å gi medarbeidere som arbeider innen diakonalt arbeid og personer som arbeider i evangeliserende arbeid felles opplegg for kompetanseutvikling (f.eks. felles undervisning). En ønsker også at kompetanseutviklingstiltak i stor grad bør skje sammen med de samarbeidspartnere en har. En sier også klart at både forberedelse før utreise og systematisk kompetanseutvikling underveis er svært viktig.

I tillegg til disse prinsippene har det vært viktig å ivareta behovet for å bygge opp kompetansemiljø i de større misjonsorganisasjonene, og behovet for å etablere faglige nettverk nasjonalt og internasjonalt.

Utdanningsinstitusjonenes rolle

Ut fra de prinsipper som her ble lagt til grunn var det naturlig å invitere de ulike utdanningsinstitusjoner som er knyttet til misjonsorganisasjonene for å undersøke hvilken rolle de kunne spille når det gjelder kompetanseutvikling. På et seminar sammen med representanter fra utdanningsinstitusjonene drøftet en særlig hvordan introduksjonsopplæring innen bistand burde tilrettelegges og hvordan utdanningsinstitusjonene kan representere verdifull kompetanse også mens folk er ute.

En egen komite arbeidet videre med og foreslo et introduksjonsprogram. Dette programmet foreslås obligatorisk for de som skal arbeide i NORAD-støttede prosjekter, men introduksjonsopplæringen bør legges slik til rette at det vil være naturlig at de fleste andre misjonærkandidater som skal arbeide i u-land, også følger opplegget.

Det opplegget komiteen kom fram til, innebærer et 6-ukers kurs som gjennomføres tre ganger årlig på henholdsvis Gå ut senteret, Fjellhaug Misjonshøgskole og Misjonshøgskolen i Stavanger. Det bør nevnes at skolene allerede har begynt å gjennomføre disse kursene.

Faglige miljø

Det er viktig at misjonsorganisasjonene er tilknyttet faglige nettverk både i det landet en arbeider og internasjonalt. Misjonsorganisasjonenes utdanningsinstitusjoner burde her i større grad enn i dag kunne fungere som viktige faglige miljø for kunnskapsutvikling og opplæring. Forsknings- og utviklingsarbeid i samarbeid med institusjoner i Sør kunne også være en naturlig del av deres arbeid slik at de i større grad enn i dag kan bidra i den løpende kompetanseutviklingen både av personell i samarbeidsorganisasjoner og personell fra misjonsorganisasjonene.

Vi mener en høyning av kompetansen innen organisasjonene og i miljøer med tilknytning til organisasjonene er viktig for å forankre arbeidet i organisasjonenes egenart. Dette betyr selvsagt ikke at miljøer utenfor organisasjonen blir uviktige. Tvert imot kan en si at en høy kompetanse innad i misjonsorganisasjonene nærmest er en forutsetning for å nyttiggjøre seg miljøer og nettverk utenfor organisasjonen. Dette gjelder både lokalt og internasjonalt. Vi mener det kan være nyttig å opparbeide faste relasjoner til noen få utvalgte miljøer. Disse relasjonene bør i stor grad gå direkte fra organisasjonene til det enkelte miljø. De ulike misjonsorganisasjoner bør vurdere om de i sterkere grad enn til nå vil profilere sin egenart med hensyn til sin spesielle kompetanse og arbeid og dermed bygge opp spesialkompetanse innen ulike felt. Her kan en tenke på «tradisjonelle» områder som helse eller utdanning, eller en kan tenke organisasjonssamarbeid, menneskerettigheter, menighetsdiakoni eller lignende. En slik tanke vil også gi muligheter for organisasjonene til «å trekke på» hverandres kompetanse i større grad enn til nå.

Kompetanseutvikling i prosjektregi

«Kompetanseutvikling i prosjektregi» er kanskje det viktigste området å bygge ut. Kompetanseutvikling bør på en mer systematisk og omfattende måte enn i dag integreres i prosjektene både for norske

og nasjonale deltagere. Tiltak i denne forbindelse kan være veiledning, kursvirksomhet, nettverksaktiviteter, evalueringer og erfaringsseminarer. Dette er tiltak som selvsagt er i bruk også i dag, men vi mener det her er mye å hente med å utvikle prosjektene mot mer vektlegging på kompetanseutvikling.

Økt vektlegging på kompetanseutvikling med utgangspunkt i det arbeidet en faktisk utfører vil også fremme en felles kompetanseutvikling mellom norske og nasjonale medarbeidere. Dette vil også kunne bidra til større likeverdighet og forståelse mellom de ulike samarbeidspartnere.

Avslutning

Dette prosjektet hadde som sitt utgangspunkt misjonsorganisasjonenes kompetanse i forhold til gjennomføring av NORAD-støttede prosjekter. For å forstå de problemstillinger som kom opp i denne forbindelse har det vært nødvendig å se dette arbeidet i en mye videre sammenheng, ikke minst i forhold til misjonsorganisasjonenes selvforståelse. Bistandsarbeidet bør, dersom det i tilstrekkelig grad skal bli prioritert, ikke komme ideologisk eller organisatorisk på siden av det øvrige arbeidet.

Derfor tror vi at et viktig virkemiddel for å øke motivasjonen er at både selve det diakonale arbeidet og den administrative og opplæringsmessige oppfølgingen skjer mest mulig integrert med det evangeliserende og kirkebyggende arbeidet. Videre vil det være viktig at flere i hjemmeadministrasjonen er involvert i oppfølgingen av det diakonale arbeidet. På den måten kan også det evangeliserende og kirkebyggende arbeidet dra veksler på viktig kunnskap om resultater og arbeidsformer som er vunnet innenfor det diakonale området.

Noter

1. Stortingsproposisjon nr.1 1998-99, s.114.
2. Se bl.a. NORADs *Prinsipper og retningslinjer for støtte til private organisasjoners virksomhet i utviklingsland*, juni 1994.
3. Når det gjelder en nærmere drøfting av begrepet bistandsfaglig kompetanse, vises til en nærmere (svært kortfattet) drøfting av kompetansebegrepet senere i artikkelen. For en videre drøfting henvises til sluttrapporten fra prosjektet. Når det gjelder bruk av begrepene "diakoni" og "bistand" er disse i denne artikkelen brukt om hverandre. Det er også vanlig i daglig språkbruk i misjonsorganisasjonene. En nærmere drøfting av disse to begrepene og bruken av dem er selvsagt svært relevant, men ligger utenfor rammen av denne artikkelen.
4. Prosjektet er blitt ledet av organisasjonspsykolog Sigurd Haus og sosialantropolog Marianne Skjørtnes som begge er ansatt ved Senter for interkulturell kommunikasjon ved Misjonshøgskolen i Stavanger.

5. Sigurd Haus og Marianne Skjortnes, *Utvikling av bistandsfaglig kompetanse i misjonsorganisasjonene*, Misjonshøgskolens forlag, Stavanger 1998.
6. Terje Tvedt, *Non-Governmental Organizations as Channel in Development Assistance*, The Centre for Development Studies, University of Bergen 1995.
7. Centre for Partnership in Development (DiS), *A Report on the Nationalisation Project of Mission Health Projects in Asia and Africa*. July 1994.
8. Organisasjonene har vanligvis en såkalt egenandel på 20 prosent når det gjelder prosjekter NORAD støtter.

Sigurd Haus, f. 1955, svensk psykologexamen, Göteborgs Universitet, 1983. 1986-1994 bedriftsrådgiver/psykolog. Selvstendig næringsdrivende. Særlig arbeidet med organisasjonsutvikling, lederutvikling og rekruttering. Fra 1994 ansatt som forsker på SIK.

Are the missionary organizations qualified to do development work?

The missionary organizations receive financial support from the Norwegian government. They have to document that they have the relevant competence for this kind of work. The main conclusions from a project addressed to these matters are that the missionary organizations do not emphasize this kind of work and have underutilized potential because of many experienced workers and longstanding relationships with many partners in the South. More integration of developmental and evangelistic work and more emphasis on competence development is recommended.